

אכרזת הפיקוח על מצרכים ושירותים (עיסוק באמצעי הצפנה)(ביטול), התשפ"ה-2024

בתוקף סמכותי לפי סעיף 4 לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957 ¹ , בידיעת ועדת הכלכלה של הכנסת, אני מכריז לאמור:		
ביטול	1.	אכרזת הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשל"ח-1974 ² - בטלה.
תחילה	2.	תחילתה של אכרזה זו, שלושים ימים מיום פרסומה.

התשפ"ה _____

(2024 _____)

חמ / 3-1159

שר הביטחון

¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 24
² ק"ת התשל"ה, עמ' 46; התשנ"ח עמ' 1109.

צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (עיסוק באמצעי הצפנה), התשל"ה-1974 (להלן: **צו הצופן**) מתווה את פיקוח משרד הביטחון על ענף העוסקים באמצעי הצפנה (Encryption). תחילה נעשה הפיקוח בצה"ל. בשנת 1998, הוחלט להעביר את אחריות הרישוי למשרד הביטחון ובוצע תיקון נרחב בצו הצופן ובאכרזת הפיקוח על מצרכים ושירותים (עיסוק באמצעי הצפנה), התשל"ה-1974 (להלן: **האכרזה**) (להלן, יחד: **תיקון 1998**).

במסגרת תיקון 1998 הוטל על מנכ"ל משרד הביטחון לעסוק בפיקוח ורישוי אמצעי הצפנה בכל מקטעי הפיתוח, יצור, שינוי, שילוב, רכישה, שימוש, החזקה, העברה ממקום למקום או מיד ליד, הפצה, מכירה, ניהול משא ומתן ליצוא, או יצוא – של אמצעי הצפנה.

בשנת 2007 הוחלף הסדר הפיקוח על יצוא בטחוני שהוסדר עד אותה העת באמצעות צווים לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957 (להלן: **חוק הפיקוח**), בהסדר לפי חוק הפיקוח על היצוא הביטחוני, התשס"ז-2007 (להלן: **חוק הפיקוח על יצוא ביטחוני**).

בשנה זו הוקם אגף הפיקוח על יצוא בטחוני במשרד הביטחון, והוחלט על דבקות מדינת ישראל במשטר ואסנאר ואימוץ רשימת פריטים שתוטל עליהם חובת רישוי גם בתחום הציוד הדו שימושי. בהמשך, הוצא צו הפיקוח על יצוא בטחוני (ציוד דו-שימושי), התשס"ח-2008, המפנה לרשימת ציוד וטכנולוגיה דו שימושיים של משטר ואסנאר. בין פריטי הפיקוח ברשימת ואסנאר בתחום ביטחון המידע (Information Security), נכללו גם אמצעי הצפנה, ואולם, כיוון שהפיקוח עליהם הוסדר באמצעות צו הצופן – הוחרגו הפריטים מתקנות הציוד הדו-שימושי, הקובעות את הפיקוח של משרד הביטחון על ציוד דו-שימושי לשימוש ביטחוני, וכן הוחרגו הפריטים מצו היבוא והיצוא (פיקוח על יצוא טובין, שירותים וטכנולוגיה דו שימושיים), התשס"ו-2006 (להלן: **צו היבוא**) הקובע את הפיקוח של משרד הכלכלה והתעשייה על ציוד דו-שימושי לשימוש אזרחי.

התפתחות המסחר האלקטרוני, תעשיית המידע והשימוש הרחב בסביבה הרשתית באמצעות מוצרי הצפנה, שינו את הצורך בהסדר פיקוח מקיף על כלל תחומי העיסוק באמצעי הצפנה, לעומת הצורך שעמד בראשית הדרך. ההתפתחות הטכנולוגית הובילה לחשיבה מחודשת במשרד הביטחון על היקף הפיקוח הנדרש בתחום זה אשר הביאה למסקנה כי אין עוד צורך בפיקוח מקיף על כלל מקטעי העיסוק באמצעי הצפנה וניתן להותיר את הפיקוח על מקטע היצוא בלבד (ולגבי שימוש ביטחוני – גם מקטע השיווק הביטחוני). עוד התגבשה ההבנה כי לא נכון לפקח עוד על כל אמצעי ההצפנה באשר הם, כפי שמוגדר בצו הצופן, שעה שאמצעים כאמור משולבים במוצרים רבים בתעשייה האזרחית, וכי יש למקד את הפיקוח על יצוא רק של אותם פריטים דו-שימושיים הקבועים ברשימת ואסנאר.

גם עבודת הממשלה לצמצום החקיקה התלויה בהכרזה על מצב חירום, ובכלל זה הצווים מכח חוק הפיקוח, הביאו להחלטה לבטל את צו הצופן ולצמצם את הפיקוח בענף רק למקטע היצוא.

זאת בשים לב גם להוראות חוק יסוד : חופש העיסוק.

כעת, מוצע לבטל את צו הצופן, ובהמשך גם לתקן את התוספת לצו הפיקוח על יצוא ביטחוני (ציוד דו שימושי), התשס"ח-2008 ואת התוספת לצו היבוא כך שלא יופיעו עוד ההחרגות של אמצעי הצפנה המפוקחים לפי צו הצופן, תחת פרק ביטחון המידע (Information Security) של רשימת ואסנאר.

כתוצאה מהביטול והתיקון המוצעים, מתווה הפיקוח שיחול על פריטים אלו יהיה זה הקבוע בחוק הפיקוח על יצוא ביטחוני (כאשר השימוש הוא שימוש ביטחוני) או זה הקבוע בצו היבוא (כאשר השימוש הוא שימוש אזרחי).

על פי המוצע, ביטול צו הצופן יכנס לתוקף תוך פרק זמן של 30 ימים מיום פרסום ברשומות של ביטול זה.

לאחר פרק זמן זה (30 יום), על יצואנים המבקשים לייצא מוצרים החוסים תחת פרק ביטחון מידע ברשימת ואסנאר לפעול להוצאת רישיון לפי חוק הפיקוח על יצוא ביטחוני, ולקיים כל חובה המוטלת עליהם מתוך חוק זה לרבות רישום במרשם היצוא הביטחוני.

על מנת לאפשר ליצואנים תקופת התארגנות למתווה החדש, הוחלט כי רישיונות שניתנו מכוח צו הצופן ימשיכו להיות בתוקף לפרק זמן של שנה מיום הפרסום ברשומות, לרבות רישיונות שתוקפם פג במהלך שנה זו.